

Wrocław, 18 września 2025

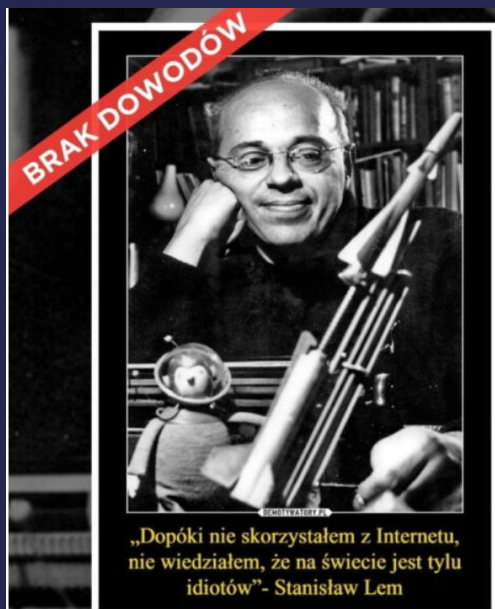

Edukacja vs Dezinformacja

Jak uczyć krytycznego myślenia i odporności
cyfrowej wobec współczesnych zagrożeń

Opracował:
Ryszard Piotrowski

„dezinformacja
 [wym. dez-informacja] «wprowadzenie
 kogoś w błąd przez podanie mylących
 lub fałszywych informacji»
 • dezinformacyjny • dezinformować”

Źródło: Słownik języka polskiego.

W słowniku wyrazów bliskoznacznych języka polskiego dla słowa dezinformacja znajduje się łącznie 177 synonimów.

Wyrażenia skojarzone

plotka

«niesprawdzona lub kłamliwa wiadomość powtarzana z ust do ust, najczęściej szkodząca czyjejś opinii»

• ploteczka • plotą

propaganda

1. «szerzenie jakichś poglądów, haseł politycznych itp. mające na celu pozyskanie zwolenników»
2. «technika sterowania poglądami i zachowaniami ludzi polegająca na celowym, natarczywym, połączonym z manipulacją oddziaływaniu na zbiorowość»
3. «specjalna komórka, zespół ludzi realizujący takie cele; też: tekst, wystąpienie, film itp. realizujące takie cele»

• propagandowy • propagandowo • propagandowość

Cel

- Dawniej:
 - Rozprowadzanie fałszywych lub niesprawdzonych informacji przy wykorzystaniu mediów lokalnych (gazet, książek, ulotek itp.)
 - Narzędzie propagandy lub instrument do podburzania ludu (wielowiekowe pogromy Żydów, „święta” inkwizycja)
 - Przedstawianie władzy w dobrym świetle (zostało do dzisiejszych czasów – okres przed - kampanii i kampanii)
 - Również aspekt zarobkowy (większa poczytalność gazet – charakterystyczne dla artykułu była forma pytająca)
- Obecnie:
 - Fake News – migracja do transgranicznego i popularnego medium
 - Wykorzystanie uzależnień lub ograniczeń społeczeństwa (bańka informacyjna)
 - Deepfake – bardzo groźne fałszowanie rzeczywistości

Wpływ dezinformacji na społeczeństwo

- Polaryzacja społeczna – zwiększenie napięć
- Spadek zaufania do instytucji państwowych i mediów
- Zagrożenie dla demokracji – wpływ na wybory

Cyber-dezinformacja

Fake news – nieprawdziwa lub częściowo nieprawdziwa wiadomość, często o charakterze sensacyjnym, publikowana w mediach z intencją wprowadzenia odbiorców w błąd w celu osiągnięcia korzyści finansowych, politycznych lub prestiżowych.

Fake newsy są tworzone, a następnie rozpowszechniane, m.in. z powodów politycznych, finansowych, ideologicznych (poglądów i przekonań), a także dla rozrywki, zabawy, z chęci zwrócenia na siebie uwagi lub uzyskania rozgłosu. Są rozpowszechniane w mediach tradycyjnych i społecznościowych. Często, w celu przyciągnięcia uwagi odbiorców, stosowane są w nich chwytliwe nagłówki.

Fałszywe wiadomości mogą być elementem dezinformacji w ramach wojny hybrydowej. Również niektóre osoby lub instytucje mogą nazywać fake newsami wiadomości prawdziwe z powodu negatywnej dla tych osób lub instytucji zawartości.

Źródło: *Wikipedia*

Dlaczego fake news?

- Szybkość rozpowszechniania nieprawdziwych informacji w Internecie
- Brak kontroli udostępnianych komunikatów
- Brak weryfikacji źródła
- Brak czasowych i przestrzennych ograniczeń (jedynym ograniczeniem jest język lub dotarcie do osób wycofanych informatycznie)
- Popularność „takich” informacji –fake news to z reguły krótki, prosty do zrozumienia tekst (a i tak nie jest czytany do końca)
- Takie sposoby przekazu prezentują jasne i proste wytłumaczenie zjawisk niezrozumiałych dla większości populacji
- Możliwość wzmocnienia oddziaływania poprzez materiał zdjęciowy lub wideo – deep fake
- Ograniczony sposób identyfikacji lub rozliczenia autora
- Możliwość skorzystania ze skradzionej tożsamości lub stworzenia tożsamości fikcyjnej – Troling

Przykłady?

- Rok 2016 – w referendum związanym z wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej posłużono się nieprawdziwymi danymi o funduszach, przekazywanych przez brytyjskich podatników do unijnego budżetu. Wiadomość, choć niepotwierdzona, wywołała duże emocje wśród obywateli i, zdaniem ekspertów, mogła mieć wpływ na wynik głosowania
- Rok 2016 – w wyborach prezydenckich w Stanach Zjednoczonych, podczas poprzedzającej je kampanii wyborczej publikowano fałszywe informacje (boty społeczne), które zdobywały w Internecie znacznie większą popularność niż prawdziwe wiadomości. Jedną z nich miało być poparcie Donalda Trumpa przez Papieża Franciszka. W 2016 r. 50% Amerykanów w wieku 18-29 przyznało, że większość wiadomości czerpią właśnie z social media. Tylko 27% dodatkowo oglądało dzienniki telewizyjne, a jedynie 5% czytało gazety
- (wystąpienie efektu bańki informacyjnej – *filter bubble*)
- Rok 2019 – rozkwit dezinformacji w Internecie poprzez epidemię wirusa Covid

16:36

LTE

rmf-24.pl — przeglądanie prywatne

PILNE: Zamknięte granice województw w Polsce

16 marca 2020, 14:18

W poniedziałek 16 marca Ministerstwo Zdrowia postanowiło wydać rozkaz zamknięcia granic wszystkich województw w Polsce.

Nie ma cukru w sklepach? Rosyjska propaganda znalazła winnego

Rosyjska propaganda wie, dlaczego w polskich sklepach brakuje cukru. Ich odpowiedź? To przez uchodźców z Ukrainy. - Czegokolwiek nam brakuje, oni to opiszą. Informują, że u nas jest nędza, a u nich plony wyższe niż kiedykolwiek - mówi Wirtualnej Polsce Jędrzej Morawiecki z UW i wylicza podobne przypadki.

46

119

6.39

4.99

TOWAR LIMITOWANY

3

kg/sztuka, lub paragon

Cukier to teraz towar limitowany, jeśli w ogóle gdzieś jest

16:43

FERIE ZIMOWE ODWOŁANE

Ferie ZIMOWE odwołane w 7 województwach przez Ministerstwo Edukacji Narodowej!

Przerwa ferii zimowych w roku 2015 nie odbędzie się w 7 województwach, decyzja ta jest spowodowana przez błąd w podstawie programowej w...

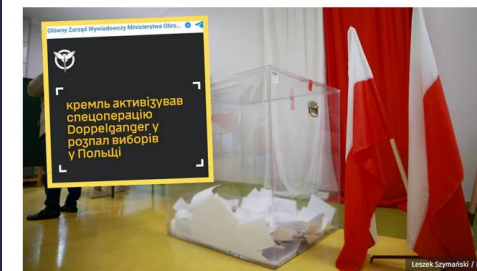
EXTRA-VITAMINS.GA

Nasilone działania Rosji w dniu wyborów w Polsce. Wywiad ostrzega przed operacją "Doppelganger"

DZIENNIKARZE ONET WIADOMOŚCI | 18 maja 2025, 16:21

f FACEBOOK x X e-mail KOPUJ LINK

Ukraiński wywiad ostrzega przed zintensyfikowanymi działaniami sabotażowymi Rosji w dniu wyborów prezydenckich w Polsce. Operacja o nazwie "Doppelganger" [niem. sobowtór] to kolejna faza rosyjskiej wojny informacyjnej, przygotowana specjalnie z myślą o wyborach. Warto uważać na informacje dotyczące m.in. NATO, Unii Europejskiej czy wojny w Ukrainie. Mogą być fałszywe.

Wojna informacyjna Rosji może być nasiloną w dniu wyborów w Polsce (fot. Telegram/HUR)

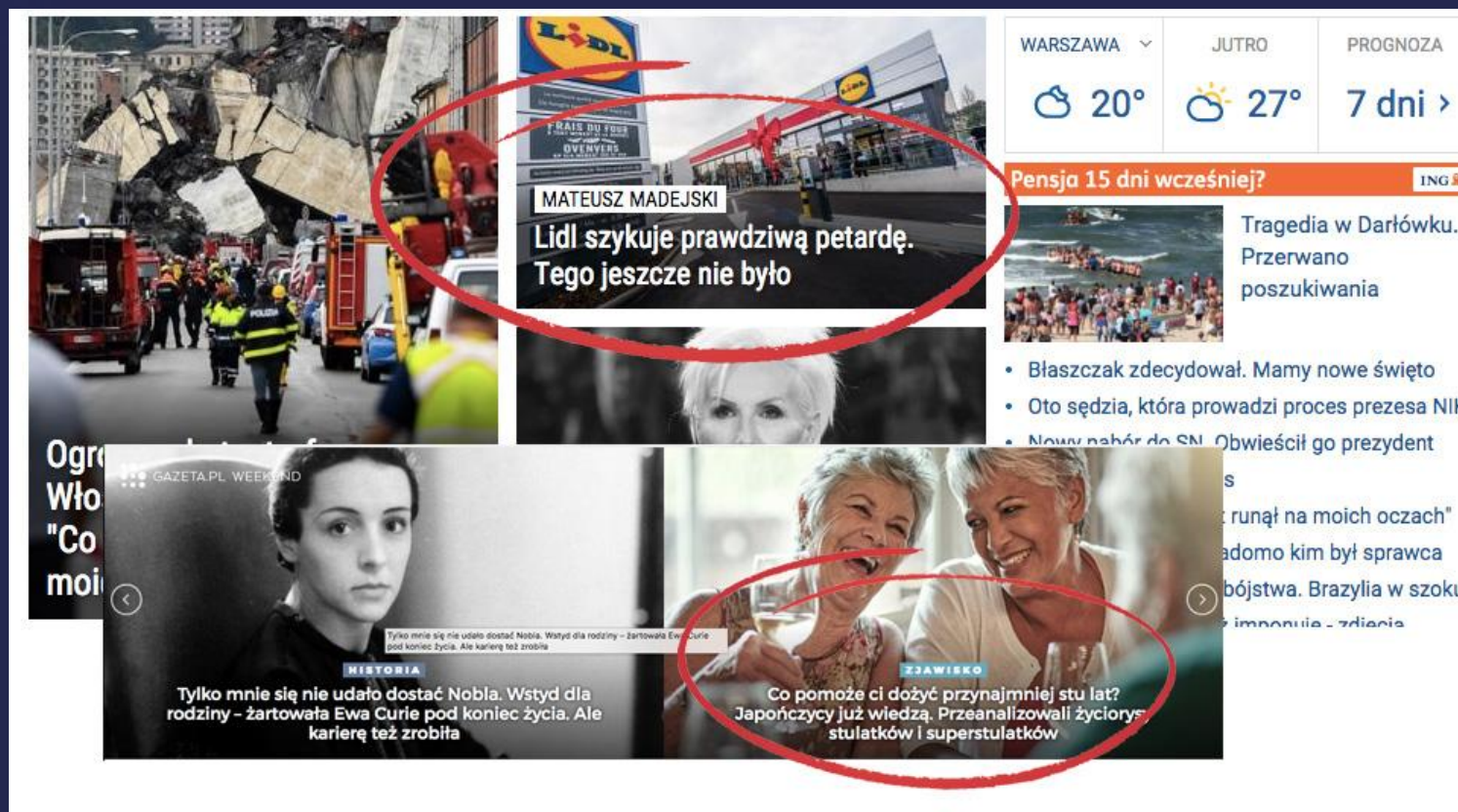
Ingerencja w wybory. Operacja dezinformacyjna "doppelganger"

Z raportu Alliance4Europe wynika z kolei, że rosyjska operacja dezinformacyjna "doppelganger" skupiła się na Polsce, wykorzystując platformę X oraz teksty z polskich mediów do manipulacji przedwyborczych. W okresie od 4 marca do 4 kwietnia br. na tej platformie pojawiło się niemal 300 wpisów ingerujących w wybory.

Jak wyjaśniła Aleksandra Wójtowicz, analityczka ds. nowych technologii i cyfryzacji w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych oraz współautorka raportu Alliance4Europe, **autorzy dezinformacyjnych wpisów, aby zwiększyć wiarygodność swoich fałszywych twierdzeń, dodawali linki do artykułów opublikowanych w polskich portalach informacyjnych: nczas.com, wpolityce.pl, bankier.pl, fakt.pl, fronda.pl, gazetaprawna.pl, money.pl, pilsatnews.pl, rp.pl, salon24.pl, tvp.info, wnp.pl i interia.pl.**

Operacja dezinformacyjna "Doppelgänger", która skupiła się na Polsce, wykorzystując platformę X (dawniej Twitter) oraz teksty z polskich mediów do manipulacji przedwyborczych. W okresie od 4 marca do 4 kwietnia 2025 roku na tej platformie pojawiło się niemal 300 wpisów ingerujących w wybory. Autorzy dezinformacji dodawali linki do artykułów opublikowanych w polskich portalach informacyjnych, aby zwiększyć wiarygodność swoich fałszywych twierdzeń.

Click baity ...

Deepfake ...

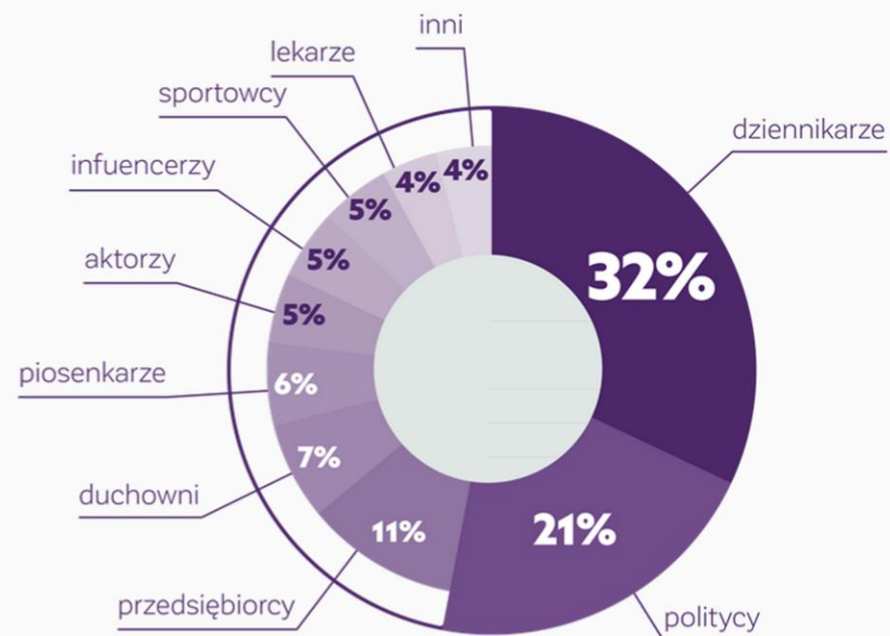
... jeszcze wiele przed nami 😊

- Zniekształcony lub zafałszowany obraz i dźwięk (np. phishing, CLI spoofing)
- Technologia AI

WYKRES 2: Grupy społeczne wykorzystywane do oszustw deepfake

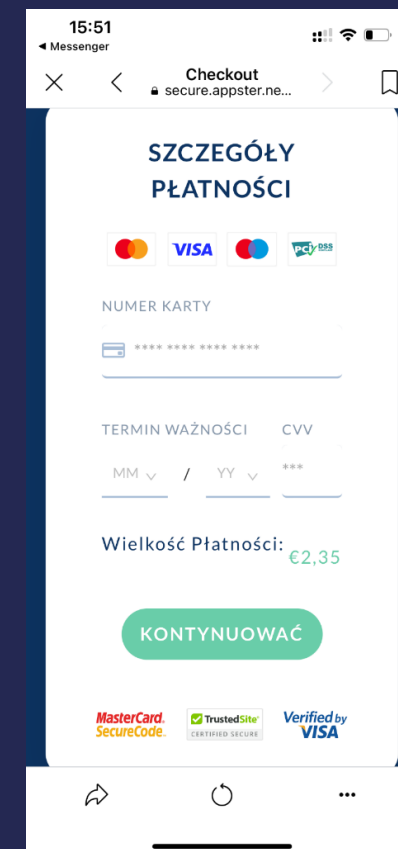
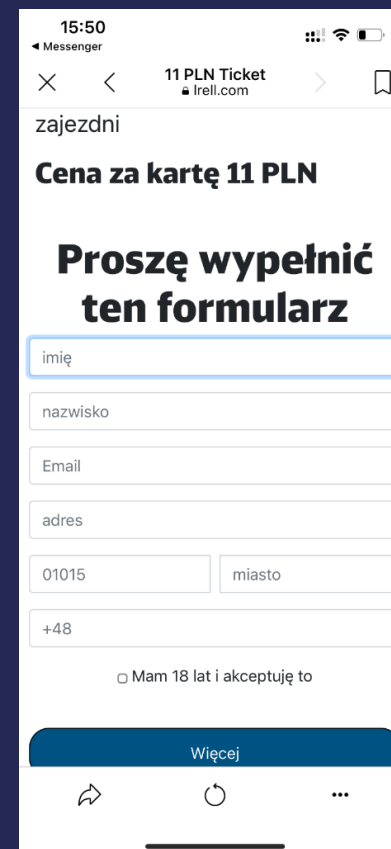
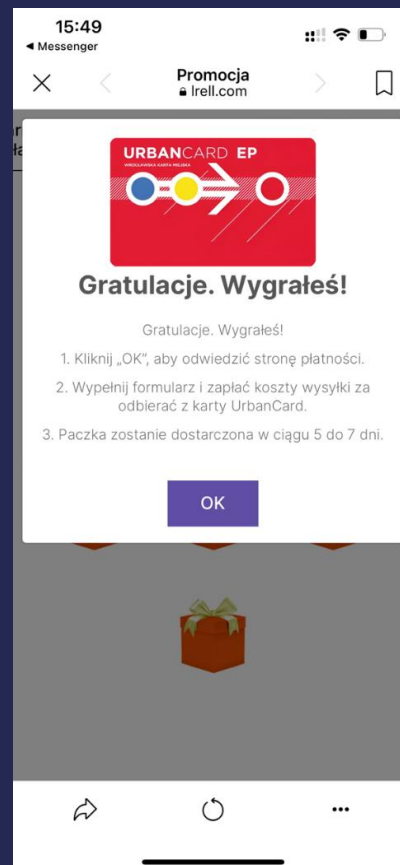

Źródło: NASK

Mechaniki ataku: przykład schematu

- Włamanie / phishing
- Fałszywy komunikat (np. PAP - Fałszywy komunikat PAP o mobilizacji 200 000 osób → panika → korekta przez rząd)
- Amplifikacja w social media
- Efekt społeczny: panika / podważenie zaufania

Dezinformacja wstęp do przestępstwa

Ten chory człowiek chce zaatakować również Polskę jeżeli nadal będziemy pomagać Ukraińcom !! !!

!!

Na nagraniu widać jak Rosyjskie czołgi przekraczają Polskie granice !! , róbcie ludzie zapasy bo wiadomo

co nas niedługo czeka !! !!

film obejrzyć możecie obejrzyć na facebooku link poniżej:

<http://facebook-pl-com.pl/?profile/0000049969949939/vi>

postępowanie w sprawie mat: X

DECYZJA NR 98 KOMENDANT X

Bezpłatna telewizja online X

Akt prawny - D19900179Lj.pdf X

Free online network tools - tra X

Zaloguj się do Facebooka | Fa X

dziennikuprowadzono.online/strona/weryfikacja/index.html

Zakładki

facebook

Rejestracja

Zaloguj się do Facebooka

Adres e-mail lub numer telefonu

Hasło

Zaloguj się

Nie pamiętasz nazwy konta? · Zarejestruj się na Facebooku

PolskiEnglish (US)ślónskô gôdkaРусскийDeutschFrançais (France)ItalianoУкраїнськаEspañol (España)Português (Brasil)العربية

Rejestracja

Zaloguj się

Messenger

Facebook Lite

Facebook Mobile

Szukaj znajomych

Osoby

Strony

Miejsca

Gry

Lokalizacje

Gwiazdy

Grupy

Momenty

Instagram

O Facebooku

Utwórz reklamę

Utwórz stronę

Twórcy aplikacji

Praca

Prywatność

Pliki cookie

Opcje wyświetlania reklam

Regulamin

Pomoc

Ustawienia

Dziennik aktywności

Facebook © 2017

<

>

Baltic Pipe
Sponsorowane

Baltic Pipe

Agustín ' Shiff. ' Campos.
Sponsorowane

Carte Cadeau valable pour un atelier Zab <https://gold-sports.club/collections/atelier> inclut l'atelier et le montant des taxes.

JAK ZAINWESTOWAĆ PLN1200

TWÓJ DOCHÓD W 4 TYGODNIE

DZIEŃ 1	TYDZIEŃ 1	TYDZIEŃ 2	TYDZIEŃ 3	TYDZIEŃ 4
PLN1200	PLN1200	PLN1200	PLN1200	PLN1200
PLN3100	PLN14000	PLN33000	PLN78000	PLN134000

GOLD-SPORTS.CLUB
⌚ Czas ucieka! 🌟 Nie przegap swojej szansy na bycie częścią społeczności i zacznij budow...

Dowiedz się więcej

Agustín ' Shiff. ' Campos.
Sponsorowane

Carte Cadeau valable pour un atelier Zab inclut l'atelier et le montant des taxes.

JAK ZAINWES

GOLD-SPORTS.CLUB
⌚ Czas ucieka! 🌟 Nie na bycie częścią społec

Wyszukaj na Facebooku

Co to jest ChatGPT i Tradebot? Co to jest sztuczna inteligencja? Osiągnij niespotykaną dotąd szanę, aby być PIERWSZYM w największej REWOLUCJI jaka ma miejsce w historii ludzkości.

🤖 GPT Tradebot - jest wielowalutowym robotem handlowym, który automatyzuje ponad 86.3% procesów handlowych, wykonuje tysiące transakcji na sekundę i przewiduje zmiany na rynku z prawdopodobieństwem 96%. Naucz się ją wykorzystywać 📈

Nasi eksperci powiedzą Ci, czym jest GPT Tradebot, jak działa i ... Zobacz więcej

OSIĄGAJ ZYSK CODZIENNIE

🇺🇸	Dochód na dzień dorównasz	+ 12 880
🇪🇺	Dochód na dzień dorównasz	+ 320
🇵🇱	Dochód na dzień dorównasz	+ 438

PRZEJDŹ DO STRONY

CHATGPT-PLPW
OpenAI
Introducing GPT-4: OpenAI's most advanced system

Dowiedz się więcej

Infinity Bitwave

Jak to działa Zalety Opinie Zarejestruj się

ZARABIAJ OD 5 000 ZŁ DO 15 000 ZŁ DZIENNIE, UŻYWAJĄC PLATFORMY INWESTYCYJNEJ

W Polsce rejestracja jest już dostępna

Imię

Nazwisko

E-mail

+48 803 059 316

Aby aktywować konto, należy wypełnić wszystkie pola i poczekać na telefon od menedżera.

Zarejestruj się

Daniel Obajtek
Prezes koncernu naftowego Orlen uważam, że jest to jeden z najbardziej uczciwych i nowoczesnych projektów inwestycyjnych. Moje zdanie pojawiło się po zapoznaniu się z technologią i jej przedstawianiu. Trzy tygodnie po odkryciu tego systemu zainwestowałem w niego 2 miliony. Na dzień dzisiejszy mój wskaźnik wzrostu wyniósł 78,47 procent.

Polecenie Orlenu dotyczące informowania o awarii dystrybutorów jest prawdziwe

Utworzone: 29 września 2023 Aktualizacja: 29 września 2023 przez Paweł Cymbor 0 komentarzy

Szanowni Państwo

W sytuacji tymczasowego braku paliwa na stacji, od dnia 06.09.2023r obowiązuje poniższy standard oznaczenia dystrybutorów:

1. Jeżeli brakuje wybranego rodzaju paliwa – właściwą naklejkę z rodzajem paliwa należy zakleić komunikatem z informacją o awarii danej pompy.
Np. Przepraszamy awaria dystrybutora EFECTA DIESEL.
2. Jeżeli brakuje wszystkich rodzajów paliw, wszystkie oznaczenia/ naklejki paliwowe należy zakleić komunikatem formatu A4 z „Awaria dystrybutora. Przepraszamy za utrudnienia”.

W załączeniu komunikaty do samodzielnego wydruku oraz instrukcja z wytycznymi do ich ekspozycji.

W w/w sytuacjach **nie należy używać czerwonych etykiet** z informacją „chwilowy brak paliwa”.
W w/w sytuacjach stacja nadal funkcjonuje. **Kategorycznie zakazane jest** eksponowanie jakichkolwiek komunikatów z informacją, że stacja jest nieczynna.

Dział Standardów i Relacji z Klientami Sieci Detalicznej | Retail Customer Relations and Standards
Department
Obszar Sprzedaży Detalicznej | Retail Sales Area
ORLEN S.A.
ul. Bielańska 12, 00-085 Warszawa

ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku, ul. Chemików 7, 09-411 Płock
wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XX Wydział Gospodarczy Krajowego

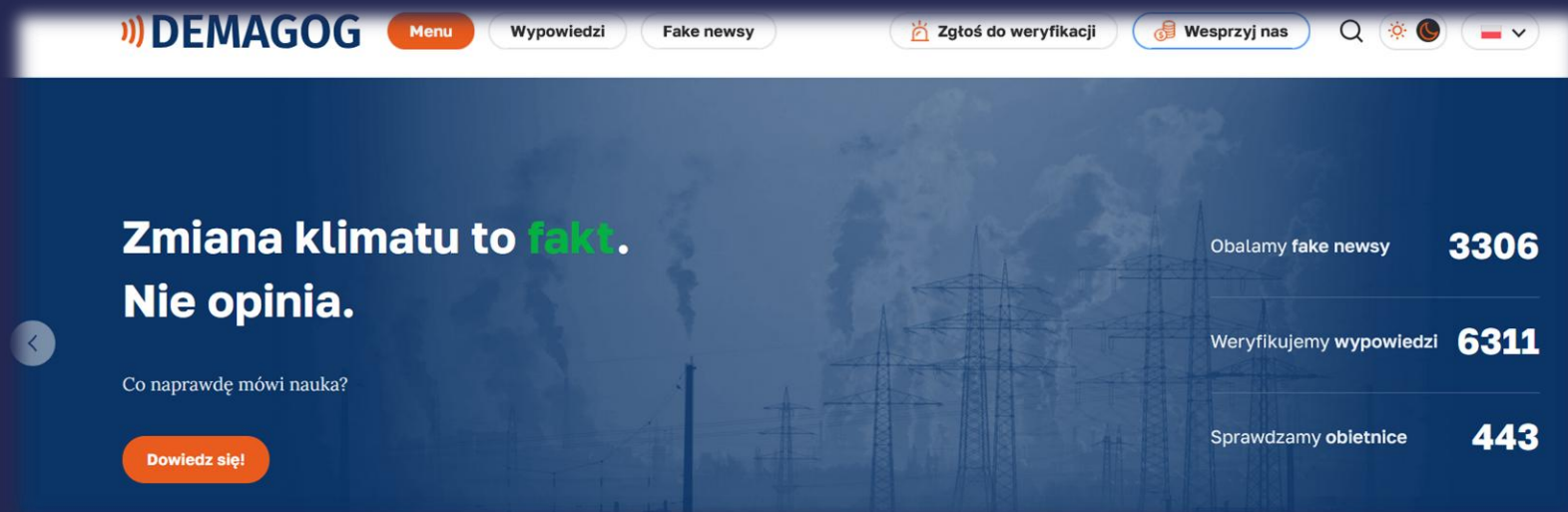
Jak się bronić przed dezinformacją?

- Weryfikacja źródeł informacji (ocena czasu publikacji, potwierdzenie lub negacja)
- Zgłaszanie podejrzanych treści odpowiednim instytucjom
- Edukacja medialna – nauka rozpoznawania fake newsów
- Fact-check

Fact-checking (także *fact checking*, z ang. „weryfikacja faktów”) – proces, który ma na celu zweryfikowanie informacji, polegający na dokładnym sprawdzaniu [faktów](#) w wiarygodnych źródłach, konfrontowania możliwie licznych potwierdzeń w opracowaniach lub dokumentach na piśmie lub w formie materiałów audio-wideo, a także w wypowiedziach autorytetów posiadających wiedzę i powszechnie uznaną wiarygodność w dziedzinie, której dotyczy weryfikowana informacja. Celem fact-checkingu jest promowanie prawdziwości i poprawności [informacji](#) (źródło: *Wikipedia*)¹

Narzędzia weryfikacyjne

- Demagog, AFP, EUvsDisinfo
- WHOIS, InVID, reverse image search

Komunikacja kryzysowa

- Sprostowanie i transparentność
- Współpraca z platformami
- Informowanie obywateli (jeden, sprawdzony, zaufany ośrodek informacji)

Z ostatniej chwili...

Dowództwo Operacyjne RSZ ✓

@DowOperSZ · [Obserwuj](#)

! W wyniku dzisiejszego ataku Federacji Rosyjskiej na terytorium Ukrainy doszło do bezprecedensowego w skali naruszenia polskiej przestrzeni powietrznej przez obiekty typu dron. Jest to akt agresji, który stworzył realne zagrożenie dla bezpieczeństwa naszych obywateli.

Na [Pokaż więcej](#)

- Każdy powinien zachować szczególną ostrożność w związku z informacjami pojawiającymi się w przestrzeni publicznej – szczególnie w mediach społecznościowych.
- Każdorazowo trzeba weryfikować źródła informacji i nie udostępniać materiałów z niesprawdzonych źródeł.
- Polskie służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo na bieżąco przekazują sprawdzone i potwierdzone informacje do opinii publicznej.

Główne linie narracyjne DEZINFORMACJI zidentyfikowane przez Ośrodek Analizy Dezinformacji NASK:

- Państwo nie ostrzega obywateli o zagrożeniu
- Ukraińcy wciągają Polskę w wojnę (to ukraińska prowokacja)
- Polskie wojsko nie jest przygotowane do obrony kraju
- Rząd chce zrzucić odpowiedzialność za obronę kraju na NATO
- Rosja nie odpowiada za atak, ponieważ nie ma w nim żadnego interesu
- Niszczenie dronów przez Wojsko Polskie to osłabianie zdolności obronnych
- Polska jest w stanie wojny z Rosją
- Ukraińcy mszczą się na Polakach za wypowiedź Karola Nawrockiego o tym, że Polska nie wyśle wojska na terytorium wojny

www.itaudit.pl